

АЧЕСОН ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД СОВЕТСЬКОЮ АГРЕСІЄЮ НА БАЛКАНІ

Вашингтон, 13. липня. — Восни успіхи в Кореї готові захопити Совітів до нападу на Югославію при допомозі своїх сателітів на Балкані, заявив вчора секретар стейту, Дін Ачесон, на пресовій конференції, не згадуючи Совітів по імені. Це була відповідь на запит кореспондентів, чи це правда, що совітські сателіти концентрують війська на кордонах Югославії. Ачесон не potwierдив цієї вістки безпосередньо, але заявив, що й там можна надіятися подібної агресії, як в Кореї. В такому випадку, підкреслює Ачесон, це мало б уже надзвичайно серйозні наслідки. Секретар додав, що піднімаються голоси, що Югославія не витримає б сконцентрованого з усіх боків нападу. Це вважається на підставі того, що сталося в Північній Кореї, яку Совіти узброїли в повзі, вироблені в Росії. Совітські сателіти на Балкані не є так добре узброєні, як Югославія, але ця справа виглядала б інакше, якби їх узброїли Совіти. Ачесон обговорював е-вентуальний напад на Югославію у зв'язку зі советською пропагандою, яка обвинувачує Злучені Держави в „агресії“ себто напад на Корею, називаючи їх „воєнним злочинцем“, хоч не згадує їх по імені. Ачесон заявив, що воєнними злочинцями є ті, які погоджуються з нападом Північної Кореї на Корею, називаючи „злочинним поведінку“.

НОВЕ ОБВИНУВАННЯ ДЕПАРТАМЕНТУ СТЕЙТУ СЕНАТОРОМ М'КАРТИ

Вашингтон, 13. липня. — Сенатор Джозеф Р. МекКарті, республіканець з Висконсина, переслав президентові Труманові спеціальним післанцем копію заяв, які підписали чотири особи, Пол Е. Соливер, Френсіс Юджин Бранс і Треджілл мол., в яких вони ствердили, що в 1946 році повтагали з актів, які відносилися до лояльності певних осіб, деякі документи, які тим особам могли б шкодити. Одна особа мала не підписати заяву, бо, як каже сенатор МекКарті, вона ще далі працює в департаменті стейту, щоб довідатися, хто з тих, що „займають довір'я“ становили, намагається нас зраджувати“. Сенатор Тайдінгс, демократ з Мерленд, якому МекКарті закидає „фальшиві твердження“ щодо слівства в справі лояльності урядовців департаменту стейту, почувши про нові обвинувачення, заявив: „Не думаю, ним займатися“.

ТЕЛЕВІЗІЯ НА УСЛУГАХ ВОЄННИХ ДІВ

Форт Монмут (Нью Джерсі), 13. липня. — Високою стратегією зможуть при допомозі телевізії придбати військовим діям, що відбуваються за морями. Таке запевняє ген. Дейвід Сарноф, президент „Радіо Корпорейшен оф Америка“. Це вже може статися навіть у найближчий світовий війні, якщо вона вибухнула. До цього ген. Сарноф додав, що ці дії мотимуть оглядати теж і звичайна публіка, яка має телевізійні апарати. Якщо так сталося, то телевізії відіграла б велику роль у веденні війни. Ген. Сарноф вважає, що телевізійне повинен послугуватися теж і „Голос Америки“.

ЗАПЕЧАТАНІ ДОКУМЕНТИ В СПРАВІ ДОПОМОГИ КОРЕЇ

Вашингтон, 13. липня. — Сенатори-республіканці хотіли б доконець знати, що є в тайних документах, запечатаних і придержуваних у сенатських сховку, та в яких є інформації, які виясняють, хто звинувачив, що Південна Корея не дістала відповідної мілітарної допомоги. На таку допомогу Конгрес ухвалив свого часу \$80,000,000. Деякі сенатори хотіли підняти ту справу в сенаті, але інші були тої думки, що це справи не допоможе, тільки стане „інспірацією для Росії“. Демократична більшість, кажуть республіканці, не допускає до висвітлення „саботажу“ в справі допомоги Кореї. Як легко догадатися, це є продовженням республіканської атаки на департамент стейту, а особливо на секретаря стейту, Діна Ачесона, для якого, як твердять республіканські сенатори, напад на Корею був „несподіванкою“, хоч американська розвідка від довгого часу доносила про збройну підготовку Північної Кореї.

УСУВАТИМУТЬ УРЯДОВЦІВ, ЯКІ Є ДЛЯ ОБОРОНИ „ЗЛИМ РИСКОМ“

Вашингтон, 13. липня. — Палата репрезентантів ухвалила 327 голосами проти 14 уповажити голови 11 департаментів та агенцій, тісно зв'язаних з обороною країни, завісити в урядованні або звільнити будь-якого урядовця, якого вони вважають „злим ризиком“, коли йдеться про справи оборони. Цей законопроект викликав завзяті дебати, в якій взяла участь голосна меншість, що складалася, як з демократів, так і республіканців. Меншість домагається, щоб суспензація звільнення не належала тільки до голов департаментів, та щоб була можливість якогось відклику до Комісії Цивільної Служби для перевірки справи. Опозиція провалилася. Проти її внесення було 193 голоси, а за 144. При кінцевім голосуванні було за законопроект 190 демократів та 137 республіканців. Гостра дискусія тривала дві години. Законопроект має на думці таких урядовців, які забігають вживати алькоголічних напівків, чи балакують забагато, а теж і таких, що сексуально збочені, які мають інші подібні недомогання. Урядовець, якого мають усунути, повинен бути повідомлений про причини його звільнення і мати нагоду себе виправдати.

В АМЕРИЦІ

Палата репрезентантів ухвалила вчора більшістю 195 голосів проти 151 загальну суму \$250,000,000 на інвестиції закордоном в рамках президентського „Четвертого Пункту“.

Числ погоджується дати Болівії доступ до моря.

Комуно-китайські війська беруть участь у війні в Кореї

На фронті в Кореї, 13. липня. — Американська розвідка стверджує, що на корейському фронті по боці червоних бере участь в боях одна комуно-китайська дивізія. Вона бореться разом з північно-корейськими відділами на фронті здовж східного побережжя, що є під обстрілом американської і британської флотії. Ця дивізія мала б бути на фронті в околиці Прогон-Рі, звідки комуністичні війська намагаються розвинути оточувальний наступ в заплілля американських і південно-корейських фронтів військ. Американські моторизовані частини вирушили негайно автомашинами і потягами на ту ділянку фронту. З урядового боку цієї участі китайських військ у війні в Кореї ще не potwierджено, але теж не заперечено. Рівночасно стверджується, що три комуно-китайські армії в силі поверх 200,000 воїків є в поспішному поході з південного Китаю в напрямку Манджурії. Теж ці рухи зв'язуються з війською в Кореї.

ШЕФИ ШТАБІВ АРМІЇ І АВІАЦІЇ ПРИБЛИЛИ ДО ТОКІО

Токіо, 13. липня. — Вчора прибули до головної квартири ген. Мек Артура шефи штабів американської армії і авіації, генерали Лотон Колінс і Гойт Ванденберг, щоб безпосередньо з головнокомандуючим альянтськими силами в Кореї та на далекому Сході обговорити можливості розвитку війни в Кореї і потреби американської ооорони. Ген. Мек Артур зустрів їх на місцевому аеродромі. Вони привезли зі собою перший воєнний прапор Об'єднаних Націй, що буде піднесений над головною квартирою ген. Мек Артура.

БІЛІОН ДОЛАРІВ НА ОБОРОНУ КОРЕЇ

Вашингтон 13. липня. — Усі законопроекти, що їх внесено в Конгрес в справі податкових полегств, не підуть під обрани. Внесодавці самі їх відтягнуть з огляду на війну в Кореї та напружене міжнародне положення. Зате буде внесений законопроект про збільшення мілітарного бюджету. На покриття коштів, зв'язаних з воєнними операціями в Кореї, прийдеється ухвалити найменше один біліон доларів. В цьому враховані теж і кошти виробу нових літаків. Департамент оборони наразі ще має го-товітку і вона йому вистає до кінця липня. Але вже треба тепер ухвалити на додаткові мілітарні видатки в 1951 фінансальні році.

Місисісгіпсі Нью Йорку почали слідство для вияснення причин подорожіння хліба.

Домагаються покликання 832,000 резервістів і гвардістів

Вашингтон, 13. липня. — В Конгресі переконані, що треба якнайшорше збільшити збройні сили Злучених Держав. Вже самі мілітарні вимоги в Кореї виправдують таку konieczність. Сенатор Л. Б. Джансон, демократ з Тексас, який є членом Сенатської Комісії Збройної Служби, домагається негайного виконання „мінімальної програми“, себто покликання до військової служби 832,000 резервістів і членів Національної Гвардії. Він теж домагається негайного законодавства в справі „промислової мобілізації“. Була дана згода на скінчення атомової Кореї. Сенатор Овен Брустер, Кореї Сенатор Овен Брустер, республіканець з Мейн, домагається, щоб президент Труман уповажив ген. Доглеса Мек Артура вжити таку бомбу, як що вважається це вказаним. Конгресмен Л. М. Бенгсен був за те, щоб президент Труман зажадав від Північної Кореї негайного відтягнення війська з території Кореїської Республіки та щоб те жадання мало форму ультиматуму. Теж піднімалися думки, щоб звернутися до держав, які є за оборону Кореїської Республіки, щоб вони прийшли їй з військовою допомогою. Тоді теж не виглядало, що тільки самі Злучені Держави виконують мандат Ради Безпеки Об'єднаних Націй.

ПЕТЕРСОН НЕВНИИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПЕРЕМОГИ

Нью Йорк, 13. липня. — Бувши секретар війни, Роберт П. Петерсон, що вчора вернувся з відпустки в Європі, висловив свої переконання про кінцеву перемогу Злучених Держав в Кореї та в цілому, зв'язаному з нею, комплексі. Війну в Кореї він теж вважає тільки частиною в советському плані світової агресії. Дотеперішній перебіг подій на фронті він вважає „нормальним“, бо якщо, що мирна країна, затактована агресором, не може протятим одного дня зібрати всього свого потенціалу на відбиття нападу. Але тим певніша є кінцева перемога.

ДУМКА БУДУЩОГО ПРЕЗИДЕНТА

Герберта Гувера про потребу реорганізації Об'єднаних Націй без Союзного Союзу здобувся в міжнародних колах щораз більше прихильників після комуністичної агресії в Кореї.

ЗАГРОЗЛИВА КОМУНІСТИЧНА АКТИВНІСТЬ НА КОРДОНАХ ЮГОСЛАВІЇ

Београд, 13. липня. — Югославське пресове агентство Танюг повідомляє про нові підозрілі рухи советсько-сателітських військ на кордонах Югославії. Згідно з цим повідомленням, на югославський кордон прибувають щораз нові моторизовані частини болгарської армії в повному воєнному виряді, від важкої зброї починаючи а на медикаментах кінчаючи. Подібні військові рухи спостерігається в прикордонних зонах Румунії і Мадярищини. Югославська армія є в постійному поготівлі, сподіючись в кожній хвилині можливого нападу. Прикордонний рух на югославській території обмежено.

О. Н. ПРОТИ ВАРВАРСТВА НА КОРЕСЬКОМУ ФРОНТІ

Лейк Сокекс, 13. липня. — У зв'язку з повідомленням про варварське вбивство американських полонених північно-корейськими червоними, генеральний секретар О. Н. Трігге ЛІ, звернувся окремою каблеграмою до урядів Північної і Південної Кореї, закликаючи їх припинити ці ганебні вчинки та погодитися на фронтів гуманітарну акцію Міжнародного Червоного Хреста.

4 АМЕРИКАНСЬКІ БАТАЛЬЙОНИ ЗДЕРЖУЮТЬ З ЧЕРВОНІ ДІВІЗІЇ НА РІЦІ КУМ

Токіо, 13. липня. — Повідомлення з фронту в Кореї виявляють, що тільки 4 американські батальйони пробують здержати похід чотирьох комуно-корейських дивізіїв на ріці Кум, останній природний перешкоди в червоному наступі на тимчасову південно-корейську столицю Тажон. Головна маса американських військ відступила на південний беріг цієї ріки, тоді як задня сторожа американських військ намагається зупинити червоний похід ще на підступах до переходів ріки. Проти цих частин концентрується тепер ведений панцерними колонами большевицький наступ. Американці помітно ведуть тактику сповільнення большевицького наступу, очікуючи підкріплень. Головну роль в цій стратегії грає, виходило б, авіація, що в безконечній черзі атакує кулеметними вогнем ворожі фронтів частини, завдаючи їм великих втрат та утруднюючи концентрацію. Інші з'єднання авіації атакують комуністичні позиції та інші воєнні об'єкти в заплілі ворога. Деякі повітряні ескадрильї діють вже з тільки що встановлених нових авіаційних баз вже на південно-корейській території. З фронтів воєного повідомлення головної квартири ген. Мек Артура виходить, що головні бої йдуть тепер в районі міста Чочіон. Спостерігачі вважають, що червоні докладають всіх зусиль та кидають на фронт щораз нові сили з виразною метою розпрорізати з відносно малою кількістю американської оборони, що вже наспіють підкріплення. Північно-корейське командування хвалиться, що воно оточило відділ американської піхоти, 700 американців убило і 500 взяло вполон та продовжує „винищувальну акцію“.

ПРОПАГАНДИСТИЧНИЙ ОБ'ЄДНАННЯ ЧЕРВОНІХ НА ЗДОБУТТІ ТЕРЕНАХ В КОРЕЇ

Токіо, 13. липня. — Комуно-корейські війська почали на здобутих південно-корейських територіях негайно розділювати землю між селян. Поспих в цій старій пропагандистській об'єднанні підготовкою до партизанської війни на випадок, якщо б червоним прийшлося відступити. Цим розділюванням землі, яку на випадок кінцевої перемоги комуністична держава зробила б своєю власністю разом з людьми, большевики намагаються здобути для себе прихильність корейського селянства для майбутньої партизанки.

РОЗВИТОК В КОРЕЇ ПРИЧИНОЮ НЕРВОЗНОСТІ В НІМЕЧЧИНІ

Бонн, Німеччина, 13. липня. Розвиток подій в Кореї викликає в Західній Німеччині, подібно як і в цілій Західній Європі, помітну нервозність та сильне хвилювання настрів — стверджують тут односторонньо військові і цивільні спостерігачі. Це проявляється в цілому суспільному житті, від зміни тону редакційних статей починаючи а на приватних розмовах кінчаючи. Сам німецький уряд прийняв американську акцію в Кореї як демонстрацію американських гарантій безпеки, але німецька преса звертає головну увагу на факт, що американці в Кореї дбали про „демократизацію“ та інші подібні справи, але цілком занедбали проблеми оборони, що тепер так гірко, мститься. Під цим оглядом переводиться аналогію положення в Німеччині. По цілій Німеччині кружляє безліч найрізноманітніших сліток, завданням яких є головню витворювати паніку та підірвати довіру до американців. Їх мали б поширювати ті 1,400 комуністичних агентів, що згідно з урядовими інформаціями, в останньому були наслані на захід большевиками. В основному стверджується, що німеччина загал починає „темпувати“ свої виступи проти большевизму, забезпечуючись на випадок, якщо б однієї ночі большевицькі танки захопили й західну частину країни.

МОСКВА НАЗИВАЄ МЕК АРТУРА „БІЛДО-ЛИЦЕМ МІКАДОМ“

Москва, 13. липня. — Місцеві „Літературна Газета“ надрукувала вчора довшу статтю якогось Грібачева, в якій називається ген. Мек Артура — „білдо-лицем мікадом“, що хоче стати американським „цезарем“ в Азії та перемітити її в „концентраційний табір рятунку погубляючого американського капіталізму“. До статті додана відповідна карикатура.

ЗАПОВІДАЮТЬ НОВУ СОВЕТСЬКУ АГРЕСІЮ

Тайпел, Формоза, 18. липня. Національно-китайські кола, базуючись на повідомленнях розвідки, заповідають нову советську агресію протятим найближчих трьох тижнів. Точного місця цього нового нападу не називається, але передбачається його теж в Азії, з виразною метою ангажувати та розпрорізати щораз біль-ше американські сили і в той спосіб приготувитися до генерального наступу на світ. Знавши вважають, що вибух війни в Кореї закінчив період „холодної війни“ та почав стріляну, яка тепер вибухатиме щораз новими вогнищами на щораз нових фронтах аж доки не загориться весь світ. Це мало б бути в плані советської стратегії.

„ПРИКЛАДНИЙ“ КОАЛІЦІЙНИЙ УРЯД У ФРАНЦІЇ

Париж, 13. липня. — Призначений прем'єром Франції, колишній міністер оборони Рене Плєвен, проголосив сьогодні новий коаліційний уряд країни, називаючи його „прикладним для нації“. Йому пошастило створити знову сильну коаліцію більшої частини: соціалістів, радикалів і популярних республіканців, що мають абсолютну перевагу в Національній Асамблеї. Вже сьогодні уряд буде представлений Асамблеї і всі вигляди, що буде затверджений. По партійному складу в ньому є 9 соціалістів, 8 радикалів, 9 популярних республіканців та по кількох з демократичного резистанського союзу, незалежних республіканців і безпартійних. Важливе міністерство закордонних справ перебрав знову Роберт Шуман, оборону — Жюль Мок, внутрішні справи — Генрі Кейї, справедливість — Рене Масєр.

В СВІТІ

В Копенгагені, Данія, почалася дводенна конференція Ради Високої Продукції і Постачання Північно-Атлантичного Пакту.

Сімох агентів Еф Бі Аа приїхало до Туреччини, щоб разом з турецькими властями повести акцію проти торгівлі наркотиками.

Комуно-чеський парламент прийняв новий кримінальний кодекс, цілком базований на советсько-російському.

Британський прем'єр Атлі заявив, що „весь світ відчужений від нас, і ми повинні повернутися до Європи“.

Голандський апеляційний суд засудив на кару смерті трьох німецьких нацистів, яких доказано винувати в депортації на смерть тисяч голандських євреїв.

Британське міністерство пошти проголосило припинення повітряної пошти до Кореї.

Бельгійський парламент все ще не може дійти до ладу з вирішенням справи поверноту короля Леопольда, як соціалісти продовжують свій спротив.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
В Джерсі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	\$6.50	Six months	\$6.50
На три місяці	\$3.50	Three months	\$3.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПЕРЕСТОРОГА

З фронту надходять недобрі вісті. Вони можуть бути ще багаті гіршими і таке може тягнути навіть місяцями, бо Злучені Держави знайшлися у важкій і кривавій боротьбі в Кореї й то, наразі, самі без ніякої допомоги.

Таку правду дораджує сказати американському народові сам генерал Омар Н. Бредлі, начальник Шэфів Злучених Штабів. Її переказав по конференції з генералом сенатор Мілард Тайдінгс, демократ з Мериленду, президент Комітету Збройної Сили.

Генерал Бредлі має повну рацію, коли с за те, щоб перед народом нічого не закривати. Як пригадаємо собі, в минулій війні не раз критикували президента Рузвельта навіть його прихильники якраз за дипломатичні та воєнні тайни, які він держав при собі. Казали, що він вважає американський народ за малу дитину, яка любить тільки солодкі речі й з якою не годиться про все говорити, особливо, як треба сказати щось гіркого, що може його дуже заболіти, чи вразити його національну честь і гордість. За цю звичку Рузвельта платили американський народ ще й до сьогоднішнього дня. Отже ген. Бредлі добре зробив, коли порадив сенаторові Тайдінгсові та усім членам Комітету Збройної Сили нічого не закривати і не вигладжувати, а тільки сказати чисту, хоч і гірку правду.

Ця правда, то не тільки боротьба в Кореї, але ще й ті агресії, з якими прийде в короткому часі зустрітись, як Злучені Держави, так і цілому демократичному світові, і то на п'ятьох чи шістьох різних територіях.

Супроти такого міжнародного положення, треба американському народові, як це представляв сенатор Тайдінгс, бути готовим на непередбачені випадки і не думати тільки про Корею, де американські поразки є важкими, але тільки тимчасовими невдачами. Дехто пише вже і про Корею як другий Батаан, забуваючи, що той самий командант, що свого часу був змушений покидати Батаан і дати його захопити японцям, пізніше вернувся на Філіппіни як переможець. Ген. Доглес МакАртур був тим командантом. Нині він є головнокомандуючим для Кореї, а як заїде потреба, буде ним для цілого тихоокеанського фронту. Військовий провід є отже в Кореї й на Тихому океані в дуже добрих руках, таких, що ліпших не знайти. Це повинно зміцнити довіру до проводу, проте воно не зменшає грізної ситуації світових розмірів, з якої зможемо вийти переможно тільки тоді, коли американський народ розумітиме її вагу та буде спосібний на найбільші жертви.

Слід заважити, що в тому самому дні, коли американська преса розписалась про ці перестороги, передано теж вістки з Лондону про нові переговори британського амбасадора в Москві з заступником совєтського міністра закордонних справ Громиком щодо „мирної полагоди корейського конфлікту“. Тільки нічого не згадано, що з тих переговорів вийшло. Як бачимо, переговорається ніби з „нейтральними“ Совєтами, які називають Злучені Держави і Велику Британію агресорами щодо Кореї та які змагають перемінити цілу Корею на одного з таких сателітів, якими стали Польща, Чехословаччина, Угорщина, Болгарія і т.д.

Не зашкодило б ще перестерегти тих, що переговорають, що вони повинні радше зайнятись за санкції проти Росії, властивого агресора в Кореї, як з ним переговоравати.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ГЕРОЙ

Недавно помістили американські газети вістку, що „сержант Йорк захворів“. Тільки подумати: Що там якийсь сержант з Комберлендських гір у Тенесі й то це сержант з першої світової війни!

Так міг би дехто подумати, хто не обзайомлений з цим справою. Але й він певно дивувався б, чому ту вістку подали газети в такому тої, неначе ціла країна була б у тому зацікавлена й глибоко тою вісткою дітнута.

Сержант Йорк, беручи участь у Першій світовій війні на європейському фронті, відзначився великою хоробрістю. Його відзначено найвищою нагородою — Конгресовою медаллю — за те, що дня 8 жовтня 1918 р. в Аргонських лісах у Франції сам один убив 25 німецьких вояків, а 132 узяв до полону та знищив 32 ворожих машинних крісів.

Як знаємо, героїських вояків Америці не бракує. Є вже чимало таких, що теж були відзначені Конгресовою медаллю. Але ніхто з них не прихилив до себе серця американського народу в такій мірі, як це є з сержантом Йорком, хлопцем з гір, про якого існування мало хто знав навіть у його рідних сторонах, як він вибирався на війну. Одначе його надзвичайна хоробрість звернула на нього увагу країни. Правда, таке бувало теж і з іншими героями. Про них якийсь час писали і говорили, а потім поволі забули. З сержантом Йорком так не сталося. Але в тому в першу чергу — його власна заслуга.

Як сержант Йорк вертав з поля боїв до Америки, зібралася велика товпа народу, щоб його повітати в нью-йоркській пристані. Між ними, що прийшли його повітати, був Флоренс Зігфілд, славний з своїх коштовних театральних вистав у Нью-Йорку. Зігфілд запропонував Йоркові, отому звичайному сержантові, що виріс у біді, не менше, ніж більшість, а 500,000 доларів за персональні виступи в його театрі. На ту пропозицію сержант Йорк відповів без надуми ось так:

„Уніформа Дядька Сема не є на продаж“.

Так вернувшись сержант Йорк у свої рідні сторони, мало що багатий від цього часу, як їх покидав, коли вибирався на війну. Та вдячні громадяни стейтсу Тенесі набули для нього 400-акрової ферми і він почав на ній господарити. Одночасно почав учитися, доповняти знання, якого не міг набути за молодих літ. Щобільше, він почав думати над тим, як допомогти іншим молодим хлопцям набути знання, які не мають для цього можливості, так, як він не мав її у свого безсилля.

„А вгорі сидить ворона і сміється!“ — пригадався мені раптом Олександрів сон.

— Чи мій чоловік там, де йому належить бути, — опанувавши себе, відповідаю з холодною іронією, — вирішити остаточно правосуддя, в справедливості котрого я твердо вірю (а в душі: „справедливості?! Ха-ха-ха!“). До вас же покищо мало тільки одне прохання: дозволу на передачу грошей і білизни.

— З тим зверніться до НКВД.

— До якого НКВД? Власне, що я не знаю, де мій чоловік знаходиться.

— Підіть до... Але, ні! Справа в мене, а я... не дозволяю! І взагалі ваша візита є скінчена!

Що лишалося робити?? О. бертається і виходжу. Ідучи довгими коридорами, ловлю себе раптом на тому, що уста мої без участі розсудку, корячись якійсь внутрішній силі, вперто повторюють: „Ми ще порухуємось з вами, товариш Руденко! Ми ще колись порухуємось!“

своїй молодості. Сержанта Йорка почали покликати на різні доповіді-спогоди, за які йому платили. Тих грошей він не вживав для себе, а відкладав і так наскладав \$10,000.

Цю суму вжив він на заложення хліборобської школи для хлопців і дівчат його околиці. Ця мала школа розрослася згодом у великий Інститут, бо на її поширення сержант Йорк почав віддавати всі гроші, які одержував за відомий фільм „Сержант Йорк“. Це вже були величезні суми. Йорк не взяв з них для себе ні для своєї родини ні одного долара. Усе пішло на просвіту та промис-

Іван Кедрин.

Іван Мазепа, як символ

(В роковини битви під Полтавою).

Генеральний осаул Іван Мазепа був вибраний гетьманом у 1687 році на місце Івана Самойловича, який улав жертвою пересердя князя Василя Голіцина за невдачу спільного московсько-українського походу проти Кримської Орди. Самойловича і його старшого сина москалі без суду заслали на Сибір, а козацький старшинський рад, що зібрався над річкою Коломаку, дали військову охорону для вибору нового гетьмана, підтвердивши раніше Глухівські статті, при чому знову обмежено права гетьмана, отже знову звушено автономію гетьманської України. Ото ж Іван Мазепа був кандидатом, приєдналим для Москви. І він цю московську олімпію про нього виправдав на 100%, не тільки пішовши — на приказ Москви — зараз же у 1689 році новим, для України абсолютним непотрібним, походом проти Криму, але праних 20 років доказуючи свою лояльність у відношенні до Москви щораз новими актами, які знесилювали Україну участю у московських війнах, будуючи непотрібні Україні фортеці (м. і. Печерська у Києві), будуючи Петербурга, що був здвигнений на кістках козацьких. Це була лояльність не словесними заявами, а діями, що коштували український народ сотні й тисячі жертв.

Провідною лінією Мазепинського правління були дві задачі, одна закордонної, друга внутрішньої політики: 1) краді автономію у зв'язі з Московщиною, як шукання союзів із сусідами, що також лави до договору (Польща, Волощина, Туреччина, Кримська Орда), і 2) скріплення старшинсько-шляхетської верстви, як найсильнішої опори української козацької держави, зв'язаної від 1654 року нещас-

лове й хліборобське піднесення його рідних сторін, дуже відсталіх під цим оглядом і дуже бідних.

Героїзм, за який відзначено сержанта Йорка тому 32 роки, відграє — як пишуть — невелику роль, коли приходиться оцінити правдиву вартість цієї людини. Велич Йорка є в його характері, в його великій любові ближнього, в його ширій, тихій побожності й його скромності. Це є тип, характер який імпонує американцеві й хапає його за серце. Тому Йорка не забудуть, тому і вістка про його занедужання облетіла цілу Америку і тому величезні суми. Йорк не взяв з них для себе ні для своєї родини ні одного долара. Усе пішло на просвіту та промис-

Іван Кедрин.

Іван Мазепа, як символ

(В роковини битви під Полтавою).

ним Переяславським договором із Московщиною. Цим своїм двома засадами Мазепа був такий вірний, що Запоріжжя виступало проти нього збройними бунтами, що їх він криваво здавлював. Був такий вірний, що його ім'я стало найбільш непопулярне в народних низах. Він не мав, зрозуміння для сили народної теж, він не мав теж відваги строго виступати проти здирства, що їх допускали московські війська в Україні в їхніх походах через українські землі, вважаючи, що такою примірною тактикою можна таки більше від Москви зискати і краще захоронити край від ще більшого нещастя.

І коли Мазепа рішився на таке шукання зв'язків із ставлеником шведів у Польщі Станіславом Лещинським і безпосередньо із самими шведами та з змовою з ними проти Москви, то тільки тому, що дійшов врешті до переконання, що найвірніша служба московському цареві не перешкодить цьому останньому — так дусити Україну, так її плавно обезкровлювати і так щораз обрізувати її автономію, аж поки можна буде цю автономію цілком скасувати й Україну піддати неміслосердному обмосковлюванню. Україна стала предметом дикої господарської експлуатації. Хліб, взагалі все харчування і підводи для московських армій на різних фронтах, мусіла постачати Україна. Козацькі відділи мусіли воювати на Білорусі, Литві, Лівонії і Фінляндії тощо, що Московщина зазіхала у своєму ненасиченому імперіалістичному гоно на всю Прибалтику й Фінляндію, пробиваючи собі „вікно в Європу“ коштом чужих народів і держав. Україна стала в очах Петра I. і його до-

ПІД ЗНАКОМ ВІЙНИ

Вільне, національне господарство є завжди дуже вразливим барометром міжнародного політичного положення. Азокрема таких подій, як війна чи її дісна або уявлена можливість. Не інакше є і з війною в Кореї та її впливом на відносини в Америці. Як тільки почалася війна, точніше, як тільки почалася більшовицька агресія і американський уряд, через Об'єднані Нації та за їх благословенням поробив негайно рішучі заходи для її припинення, стрілка американського господарського барометра почала неоміжно показувати в тому напрямку, в якому всі і без того дивляться: можливість нової світової війни.

Інтересна під цим оглядом є сумарична оцінка господарського відруку на воєнні події, зібрана і передана „Ю. С. Ньюс енд Ворлд Ріпорт“-ом в останньому виданні.

Інформації зібрані з таких центрів американського господарського життя, як Нью-Йорк, Сан-Франциско, Шінгаї і Вашингтон, отже в попередній ліній з цілої Америки.

Першусього стверджується деякий поспіх в закупках, хоча докодований і повільний та без будь-яких позначок паніки. Він відноситься теж тільки до деяких продуктів, головних, недостача яких відчувалася під час останньої війни: цукор, мило, черевики, домашнє устаткування, автомобільні ободи (опони) та самі автомобілі.

В поодинокі випадки продавали виштов товар, хоча це не має нічого спільного з війною ані з недостачею товарів взагалі. Проте, одна недостача збуджує підозріння про можливість другої, з цього постане поголоска. Цим разом як стверджено на початку, ці відруки є тільки локальні, як йдеться про покупки.

Натомість далеко більший і ширший поспіх в закупках помітний серед самих купців і

радників не сусідньою союзницькою державою, а шпиклірем майна і запасом крові. А що гетьманська автономія таки стояла на заваді, то щораз голоснішими ставали московські голоси, щоб її скасувати та мотти користуватись українськими земними плодами і людським матеріалом безпосередньо, без потреби користуватись посередництвом гетьманської адміністрації. І щойно така пляна Москви, щойно така московська ненавистність у безпардонних здирствах, примусили Івана Мазепу відступити від принципу

(Докінчення на стор. 3-тій).

Ольга Мак.

Авторські права застережені!

„ЄЖОВЩИНА“

(Уривок з автобіографічних матеріалів).

Цим питанням він несподівано вибив мене з засвоєної з попереднього досвіду засади: ніколи в розмовах зі злочинною бандою енкаведівських служак не виявляти своїх справжніх почувань, і я щиро здивувалася:

— Мене дивує ваше питання, громадянин прокуратор! Адже я дружина у мати двох дітей! Думаю, що моя цікавість є цілком природною, і я ще раз дозволю собі повторити питання: де є мій чоловік?

— Ваш чоловік там, — знову цідив він, смакуючи кожне слово, — де йому вже давно належить бути... А вам я би радий якнайменше щось спростувати цікавитись, з огляду на тих самих дітей, про котрих ви щойно згадали...

Ще одна секунда, одна мить — і тяжкий камінний каламар, що стояв на столі, полетів би Руденкові в голову! Здавалося, треба було лишень одної маленької краплі, щоб отрута, переповнивши серце, штовхнула мене на скажений смертельний напад від одного удару котрого або стиску за горло ця потвора, що сиділа переді мною, увірвала б нитку свого мерзенного життя!!!

Одна крапля!...

Але то тільки так здавалося, бо ніхто не знає, скільки крапель болю може зміститися у власному серці...

Пекельна сила, що шугнула мене в голову, розбидала об щось невидиме і відплила назад, залишаючи по собі нудотну каламуту свідомості

Оглядаюся зі страхом, чи мене ніхто не підслухав? Але — ні! Ніхто не звертає на мене уваги.

Приходжу до готелю, падаю на холодне ліжко і попадаю в стан цілковитого отупіння. Здавалось, це не було почуття болю, бо моє серце, моя душа — ціле моє ество перетворилося в суцільний кривавий біль. Кожний мій нерв, кожна клітина тіла кричали і корчилися. А я лежала не порушено, затулюючи погляд у високу стелю. Старалася не думати ні про що, хотіла від себе самої!...

До дверей постукала поківка і щось питає. Я догуків не могла зрозуміти, чого вона хоче.

— Ах, так!... Вечерю? Звичайно!... Чай? Може бути чай... Ні, більше нічого.

Поківка пішла. Ідучи, адресую грошевий переказ і готую пакунок з білизною. Адресую на З. в'язницю. Чи дійде? Ах, все одно... Виходячи, зауважує на столі таку з вечерю. Істи? Ні, хай потім!...

Надавши на пошті гроші і білизну, виходжу на вулицю.

Надворі вже темніє, і починає здійматися знову різкий вітер.

Здається, я маю ще щось зробити?

Зупиняюся і думаю... Раптом пригадую, що я нічого не дізналася в тій справі, в котрій приїхала. Треба було принаймні відшукати якогось адвоката!... Сьогодні вже пізно! Завтра? Ні, завтра вже мушу їхати назад. Чотири дні страчено, і залишилося ще три. Опізнєння на роботу в такому випадку не могло бути оправдані і грозило судом, може й в'язницею!...

Отже, з чим вернуся?...

— Треба побачити паню Г.! вирішую про себе і сідаю в трамвай.

Коли я приїхала до пані Г., сусідка мені сказала, що вона недавно виїхала і мабуть не повернеться, бо вона останнім часом часто ночує у своїх родичів. Адреси родичів сусідка не знала... Вертаюся назад ні з чим. На самому порозі готелю зупиняюся, пригадую собі вузьку і високу, помальовану в сіро-зелену фарбу кімнату, подібну до кришки, де мене чекає цілковита самотність, і зходжу з ганку на хідник. Спускаюся вулицею кілька кварталів вниз, потім вертаюся вулицею вгору й вниз, й знову вгору, як загнаний звір, як людина, у котрої біль зубів розриває голову. По якомусь часі почуваю, що в мене закладли від морозу ноги, а вітер перейшов у справжню сніжну бурю. Мушу йти до готелю!...

Заходжу в чужу і непривітну кімнату. На столі стоїть холодної чай і кавалки. — Мушу щось з'їсти! — думаю собі, але зараз же в тій хвилі забуваю. — І що тепер?... Щось зробити?... Ні, роботи нема ніякої!... Ах, яке це все чуже, яке несприятливе!... Чи може, я тут чужа і непотрібна?... Так, не потрібна і самотна!...

Втечі з фармів загрожують переведенню нового імміграційного закону!

В четвер, 6-го липня ц. р. відбулося у Вашингтоні чергове засідання ДП-Комісії під проводом її голови п. Карузі та з участю всіх допоміжних-переселенчих організацій. Від ЗАУДК-ту взяв участь у тому засіданні д-р Вол. Галан. Нарешті розглянула всі справи, тісно зв'язані з новим імміграційним законом.

Головною журбою ДП-Комісії та співпрацюючих із нею допоміжних організацій є загрози явище дальшої масової втечі людей, які приїхали до США, як фермери, зобов'язалися працювати на фармах і свого зобов'язання не порушують, інколи навіть не показуючись туди та не цікавлячись, що фермери заплатили за них кошти. На нараді одностайно стверджено, що найбільш винуваті у цьому є свояки і знайомі новоприбуваючих, ті, що самі їх не спровадили, жадних трудів ана кошти не понесли, а лиш тоді, коли тамтє вже сиди приїждж, безвідповідально перемовляють їх і стягають до міст, хоч безробіття у містах зросло, а не зменшилось. Уряд про це знає. Якщо ці втечі не припиняться, то існує небезпека, що уряд здержить виконання новоприйнятого закону. Тому ДП-Комісія заапетовує до всіх допоміжних організацій всіма засобами протидіяти самовільному переїздові фермерських робітників до міст.

ДП-Комісія звертає увагу, що коли б новоприймі, за існування нового закону, поводились так само легкомисно, то — з уваги на їх підпис на відповідних зобов'язуючих заявах — наступили б масові депортації. Щоб це оминти, ДП-Комісія апелює до всіх громадських організацій освідомлювати іммігрантів про повну ситуацію, їхньої власної і тих, що ще в Європі, щоб не допустити до завершення приїзду назад.

ЗАУДК зачиняє Переселенчі Осередки

У виконанні цього заклик ДП-Комісії, ЗАУДК повідомляло, що він зачиняє домівок Переселенчих Осередків у таких більших містах, як Філадельфія, Клівленд, Шікаго і ін., де досі знаходили тимчасове приміщення дові іммігранти, що приїждили до них міст. Ті, які виїждять з фарм без попередньої згоди ЗАУДК-ту, не можуть рахувати на допомогу від ЗАУДК-ту і нічліг в його Переселенчих Осередках. ЗАУДК просить всі інші українські громадські чинники й окремих громадян, щоб для добра всієї переселенчої справи і тих, які в Європі ждуть на виїзд, солідаризувались у цій справі з ЗАУДК-том і не тільки не перетягали людей із фарм до міст але самовільно переїхавшим не давали ніякої матеріальної ні моральної підтримки.

Складати нові алікації для 6. членів Дивізії

Для всіх тих, що їх в Європі або консулярна Комісія відкинули з таких причин, які тепер, дякуючи новому закону, вже неактуальні (напр. термін приїзду до осередних держав чи приналежність до військових частин, які не боролися проти західних альянтів) — треба вносити нові алікації. Давні, здержані або уневажнені ашуранси не буде відновлюватися.

Нам відомо, що деяким членам дивізії відмовлено виїзд з інших причин, які їх приналежність до Дивізії. Ці справи треба відрізняти. Хто був позбавлений прав ДП, той мусить старатися за їх повернення, зголошуючи рекурс до централі ІРО в Женеві.

Поспіх — передумовою успіху ЗАУДК знову підкреслює потребу якнайбільшого поспіху у зголошуванні алікацій. Остання конференція у Вашингтоні ствердила, що акція заповнення підписаної квоти для ДП триватиме найбільше два місяці. Отже хто тільки намагається здумкою когось спровадити — мусить негайно зголошувати це ЗАУДК-ові. Так само всі установи й організації, до яких зверталися Дирекція ЗАУДК-ту своїм закликом, повинні негайно подати свої зголошення, відкладаючи подання всіх формальностей на пізніше. Поспіх є тепер передумовою успіху не тільки цілої переселенчої акції, але навіть окремих ашурансів, для яких може не стати місця.

United Ukrainian American Relief Committee, Inc.
P. O. Box 1661, Phila. 5, Pa.

Голоси Читачів

„ЧИМ ІМ'ЯМ“?

В числі „Свободи“ з 7-го липня вміщено допис п-ні Галини Селегені п. н. „Чим ім'ям?“ Авторка висуває думку, що нема потреби в створенні ще одної жіночої централі, поскільки в Америці є одна жіноча організація — „Союз Українок Америки“.

Дуже шаную і ціную п. Селегені за її фахову працю в діяльності статистики. Але шкода, що статистичних методів — виводить з фактів і цифр — Шановна авторка не застосувала і до статті про жіночі організації в Америці.

Перша помилка полягає в тому, що п-ні Селегені вважає, що в Америці існує тільки одна жіноча організація — Союз Українок Америки. На жаль: це не так. В Америці жіночі організації творяться з волі кожної групи жінок на місцях — і потім вони приєднуються або не приєднуються до Союзу Українок. На теперішній час в Союзі Українок об'єднано коло 50 товариств, а на терені Америки є ще по-

двійно стільки товариств, які уже святкували не тільки 25-літній, а й сороклітній ювілей, а до Союзу Українок не вступили.

Ми не входимо тут в розгляд, чому це так. Але так — і в роботі організаційній, як і в статистичній — треба змишлятися з фактами, а не з нашими побожними бажаннями.

Друга помилка Шановної авторки це те, що вона чомусь думає, що Об'єднання Українських Жінок має на меті організувати тільки новоприбулих. Це невірно, бо Жіноче Об'єднання ставить своїм завданням саме згуртувати для спільної праці всі жіночі товариства, бо тепер, коли Америка починає пізнавати Україну, необхідна наполеглива праця не тільки в допомозі, але і в ознайомленні американців з Україною. І тут сполучення знання і досвіду старих іммігранток з знанням і досвідом новоприбулих дасть саме найкращі наслідки.

Третя помилка це те, що ця нова централі постас нібито без відома і навіть чи не наперекір волі Союзу Українок. Потребу об'єднати жіночі товариства, які стоять поза Союзом Українок, висувалося ще на Світовому Конгресі, і було проведено Союзом Українок „потверджено на вічу п. Павличковської, в Нью Йорку, в 1949 році. Підстава для цього висувалася та, що коли буде дві Централі, то легше для Союзу Українок буде утримувати СФУЖО і провадити загально-національні кампанії. Незрозуміло, чому тепер СУА устами п. Селегені починає бити раптом на гвалт з приводу створення „Об'єднання“.

До того друга централі жіночих товариств існувала вже з 1833 р., тобто сімнадцять років, і тепер нічого не змінилось, що могло б існування такої централі заперечити. Тоді ця централі називалася „Золотий Хрест“, а тепер буде називатися „Об'єднання“ — бо має об'єднати на підставі широкі розгортуючі статуту, велику кількість різноманітних товариств, які вступом до централі не мінюють ні свого статуту, ні своїх цілей, ні назви свого товариства.

Далі ще одна помилка у фактах: „Захист Матері і дитини“ у Філадельфії існує не як кошти СУА, а на кошти, які зібрала Голова Об'єднання Українських Жінок на Еміграції, п-ні Павличковська, під час вітчизняних поїздок в Америці і Канаді. В Америці зібрано 2,700 дол., в Канаді 3,000 дол. Ні в Америці, ні в Канаді ці гроші грошима не має права розпоряджатися одна якась жіноча централі чи товариство (як знаємо, в Канаді є чотири жіночі організації). Ці гроші творять „Фонд Матері і дитини“ і розпоряджається ними в Америці Комітет СФУЖО, а в Канаді — КУК. Саме з цих грошей заплачено за ашуранси для 65 вдов і саме з цих грошей оплачується Захист Матері і дитини у Філадельфії.

Перо все це я, з обов'язку містоголови Світової Федерації Жіночих Організацій свого часу писала в „Свободі“, щоб звернути на цей Дім Вдови увагу ширшого громадянства і викликати його підтримку. Це одне делікатне питання висуває п. Селегені, якого краще було б не висувати, а саме, чому я не увійшла до Союзу Українок і не поспарала змінити його роботу так, як я вважала краще. Ті, що знають обставини, зрозуміють, чому я не мала змоги того зробити. А я не вважала, що для добра справи треба все це витягти на світ Вожий. Скажу тільки, що я в Америці вже півтора року. Була у Філадельфії, Нью Йорку, Дітроїті, і висновки для мене був тільки один: відійти і пошукати собі іншої роботи на народній ниві. А такої роботи, саме се-

ЯК „МИ ВЧИМО ПОЛЯКІВ“

Совети зазаявляють передати всьому світі „багатий досвід боротьби комуністичним партіям інших країн“. Мріють навіть про те, що „Європа приїде до нас розуму вчиста“. Покищо, не мають змоги приїхати на „науку“ цілу Європу, тож беруться до цієї частини, яку адалось їм захопити в свої руки.

В дорозі через Москву на початку цього місяця до УССР прибула ще одна (котра з черги?) польська селянська делегація. Польські селяни прибули насамперед до Києва, оглянули місто, а потім 4-ма групами роз'їхалися по областях Київській, Дніпропетровській, Полтавській та Чернігівській. Управу відвідувалих колгоспів і самі колгоспники, які пишуть советські газети, „радо деляться з делегатами всіма своїми досвідами“, а по тому показують всі свої „достатки“.

У нас щодня прити з м'ясом, а в коморі стоять дві динки сала, — сказала мала дівчина, дочка колгоспника, делегати...
© Ген. Лушине Д. Клей, іменований губернатором Діої президентом Комісії Цивільної Оборони зборського сейму, призначив своїм заступником Джозефа Кейла.

„Лис“ появляється точно!
„THE FOX“, P.O. Box 394,
Cooper Sta., New York 3, N. Y.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ“.

ЗАКЛИК

Ресорту Внутрішніх Справ Виконного Органу УНР-и до

Українського Громадянства
Загально відомо, що в 1945, як тільки війська альянтів заїняли Німеччину та країни, німецьким військом окуповані, в різних осередках зкупчення примусово вивезених українців негайно з'явилися советські репатріаційні місця та їх агентури. Ці советські органи, використовуючи прихильне до них ставлення альянтської окупаційної влади, відразу розпочали примусову репатріацію, вилучаючи українців і масово відправляли до ССР. Побіч із тим советські агентури в таборах, де були зібрані українці, провадили криваві розправи — самосуди, масові вбивства, катування, та гвалтування українських жінок.

Коли влада альянтів виділила в окремі табори тих громадян, які не бажали повертатися до ССР, то советські агентури продовжували вилучення українців і жертви ті безслідно зникли.

Ці масові вбивства, насильства та гвалтування, що їх проваджено в таборах під советською владою, тільки частково зафіксовані українською пресою й тому Ресорт Внутрішніх Справ продовжує збирати фактичні матеріали про такі випадки й звертається до всіх українських громадян, які перебували в 1945 по таборах та були свідками насильницьких дій советських репатріаційних місць, надіслати Ресортові Внутрішніх Справ свої свідчення. Зокрема проситься надіслати матеріали про вбивства в таборах Цуффенгаузена, Авгсбургу тощо.

В свідченнях слід подати: 1) час і місце події; 2) назви органів, що насильства провадили або на терені своєї влади їх допускали; 3) прізвища керівників тих органів, розпорядників та виконавців; 4) хто потерпів від насильницьких дій (якщо можна, то подати імена і прізвища потерпілих або деякого з них, подати кількість та інші факти); 5) опис насильства, як саме відбувалося; 6) де дівали трупи вбитих — місце їх поховання; 7) які мають на це докази, окрім свого свідчення; 8) імя та прізвище свідка та теперішня адреса.

Виконаймо обов'язок перед живими й мертвими українцями! Зберімо матеріали — докази злочинів, що їх вчинив ворог. Не відкладаймо на пізніше, бо сліди втрачимо.

ред жіноцтва в Америці, лежить сила силена облогом і треба тільки закасати рукави і встати до праці. І саме це, спокійно, не зачіпаючи нікого, а найменше Союз Українок, ми і робимо.

І — підкреслюю — ні на перших основуючих зборах у Нью Йорку, ні в пропагандній чи організаційній праці Об'єднання, нема, не було і напевно не буде моментів конкуренційних, підричних чи наклепницьких у відношенні до Союзу Українок. Такого самого ставлення до нас можемо вимагати і від Союзу Українок. Наша мета — спокійна, культурна і ідейна робота українського жіноцтва. Ми завжди готові підтримати і шанувати другу організацію і вимагаємо культурного і то лєрантиого ставлення до нашої організації.

Знаємо, що справа розгорнути роботу нової централі забере не один місяць. Та ми певні, що таких самих активних, ширих, добрих серцем і патріотичних жінок, які є в Союзі Українок, є багато і по-за ним. До них ми і звертаємось за підтримкою.

І тому на патетичний запит п-ні Селегені „Чим ім'ям?“, ми зі спокійним сумлінням відповідалемо:

„В інтересі українського жіноцтва і в ім'я добра української справи“

Д. Івченко, Нью Йорк, Н. П.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з советської преси)

КОЛЕКТИВІЗАЦІЯ ПРИХОДИТЬ ТУТО

Суцільна колективізація сільського господарства західних, Ізюмської та Закарпатської областей України, як вивчають советські газети, в основному вже завершена. В окремих районах колективізовано 98,7% орних земель. Тепер „найголовніше завдання — організувати зміцнити всі колгоспи“, „виховати колгоспників в дусі колективізму, в дусі советської ідеології“ — вказують газети.

Якраз і у тому відношенні советська система натрапляє на поважні труднощі, на завзятий опір. Партійні організатори, які вважали виконувати це завдання, нарікають, що їм приходить „важко боротися проти пережитків дрібновласницької психології“. В підмогу місцевим комуністичним організаціям спроваджено нові партійні підкріплення. Вони й виконують діло „перевиховання“.

Не дивлячись на „більшевичку кмітливість“, нарікає преса, в окремі колгоспні організації, спеціально в Перемишлянському районі Львівської області, „проїздили куркулі, буржуазні націоналісти, які намагаються з середини підірвати молоді колгоспи. Колгосп „1-ше травня“ ті вороги, пробравшись до керівництва, привели до повного занепаду“.

На найближчий час большевики в західних областях задумують повести „нещадну боротьбу проти всяких проявів ворожої ідеології, яку стараються всіляко живити аме-

риканські імперіалісти і їх агенти“, боротьбу „за докорінне поліпшення ма сово-політичної роботи, виховання молодих колгоспників в дусі дружби з російським народом і відданості соціалістичній батьківщині та партії“.

ЗАБОРГОВАНІСТЬ ПЕРЕД ДЕРЖАВОЮ

В травні у Києві відбулася „нарада кавчужководів УССР“. Головану доповідь на нараді мав заступник голови ради міністрів УССР В. В. Маджаревич. В доповіді він виявив, що в минулому році колективні господарства УССР „не виконали своїх зобов'язань перед державою по кокасигу“. Це стосується „більшості колгоспів, районів, областей — і в цілому республіки“. Маджаревич прийшов до висновку, що виню в цьому невідповідності кадрів до планування кокасигу. Щоб надолужити прогалину і випунитися від провини, Маджаревич порекомендував кокасижникам „докласти в цьому році всіх сил, щоб виконати план на 1950 рік і ліквідувати заборгованість перед державою за минулий рік“.

ВИСТАВКА „ПАРТИЗАНИ УКРАЇНИ“

4 роки тому в Києві зорганізовано республіканську виставку „Партизани України“ в боротьбі проти німецько-фашистських загарбників. З часом цю виставку перетворено в музей червоної партизанщини. В музеї зберігається до 15 тис. експонатів. Впродовж 4-ох років виставку відвідало близько 400,000 осіб. Мета виставки показати „величезну діяльність большевиської партії і особисто Сталіна в забезпеченні розгрому ворога“.

КОПИЦЯ ОЧОЛЮЄ МІСТЕЦТВО УССР

Указом президії верховної ради УССР від дня 29. 5. ц. р. призначено Д. Д. Копицю головою комітету в справах мистецтва Української ССР. (У. Думка).

ВОСТУПАТЕ В ЧЛЕНИ У. П. СОЮЗУ!

First Annual Picnic

— sponsored by the —

YOUTH PARISH
of the Ukrainian Orthodox Church

— to be held in —

CHURCH PARK, 675 So. 19th ST.
NEWARK, N. J.

Sunday, July 16, 1950

— Music by —

OLEY BROTHERS ORCHESTRA

Dancing from 5 to 11 P.M.

ADMISSION - - - - - 75 cents.

КОНЕЧНО!! ЧИТАЙТЕ КОНЕЧНО!!

І ДРУГИМ СКАЖІТЬ ПРО!

ПІКНІК В НОВІМ МІСЦІ!

Maple Grove Picnic Park

46th AVENUE & 160 STREET, FLUSHING, LONG ISLAND

Доїзд до парку дуже легкий з Нью Йорку, Брукліна та всіх місцевостей в Лонг Айленді.

—: Цей пікнік влаштовують —:

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ ВЕТЕРАНИ
U.A.V. Br. 13 1

ТОВАРИСТВО ВІЛЬНА УКРАЇНА, ВІДЦІЛ 200
У. Н. Союзу в Озоне Парк, Н. Н.

(НЕДІЛЯ) SUNDAY, JULY 16, 1950

ПАРК ВІДЧИНЕНИЙ ВІД 10. ГОД. РАНО.

Танці при музиці П. СІГУРА.

НАПИТКИ І ІДА ТАНІ І ДУЖЕ ДОБРІ.

Будемо мати українську корбасу, смажену капусту.
ВСТУП 90 ЦЕНТІВ.

DIRECTION TO PARK:

FROM N.Y. CITY: B.M.T. or I.R.T. to Queen Plaza Flushing train to Main Street Station. Bus Q 26 or Q 27 to 46th Ave. 1 block to Picnic. FROM JAMAICA Q65 Bus at 160 Street and Jamaica Ave., to 46th Ave. 1 block to Picnic.

УВАГА! ВУНСАНЕТ, Р. АЙ.

ЛІГА УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ МОЛОДІ
при Церкві св. Арх. Михайла

—: влаштовує —:

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 16. ЛИПНЯ 1950 Р.

на ВЛАСНИЙ ПЛОЩІ, SUMMER ST., BLACKSTONE

Початок год: 2:30.

—: Добірний буфет.

Орхестра КАЗАНОВСЬКОГО

ЗАХОДОМ ХОРУ БОЯН, ПРИ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВ. ПАРОХІИ СВ. ВОЛОДИМИРА

—: відсвяткується —:

П'ЯНАДЦЯТЬ ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ПОДРУЖОГО ЖИТТЯ

панна МАРІЯНА й пані МАРІ ФУРКЕВИЧ

получений з

СВЯТКУВАННЯМ ДНЯ УРОДИН пані МАРІ ФУРКЕВИЧ

в аудиторії Св. Володимира, при Кортезі і Овклей Буловарі, Шікаго, Іл.

В НЕДІЛЮ, ДНІЯ 23. ЛИПНЯ 1950 Р.

ПОРЯДОК: 1) о 5-ій по полудні Благословення церковне. 2) о 6-ій вечором Вечер. 3) о 7-ій вечором Концерт. 4) По концерті танцювальна забава.

Хто з приятелів не отримав запрошення а бажав би бути присутнім, або бажав би переслати побажання прому вислати на адресу: 2250 W. Cortez Street, Chicago 22, Illinois, або телефонуйте: Wapnawick 2821. — Замовлення можна робити надаліше до дня 18-го липня.

За Ювілейний Комітет: Віктор Борис, предсідник хору.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОИТ, Мін.

Виступ Капелі Бандуристів на Конгресі Американського Червоного Хреста

В дні 26 до 29 червня в Дітроїті відбувся Конгрес Американського Червоного Хреста. З цієї нагоди, дня 28 червня відбувся Інтернаціональний Вечір у великій залі Массонік Темпл. На програму цього вечора склалися виступи різних національних груп із співом і танцями та промови визначних американських мужів. Господарем цього вечора був генерал Г. Маршал, теперішній голова Американського Червоного Хреста та колишній шеф американського головного штабу і шеф департаменту стейту (мін. закорд. справ.).

В мистецьких виступах взяли участь українці, шкоти, мексиканці, поляки, арменці, литовці, лотши, данці, італійці та різні балканські народи (одні виступи). Від українців виступила Капелля Бандуристів ім. Т. Шевченка під мистецьким проводом Григорія Китаєсто. Вечір відкрила Капелля американських національних гімном, після чого наші бандуристи відіграли з великим успіхом кілька народних та історичних пісень. Український виступ був блискучий і найбільш успішний. Кожну точку із програми Капелі Бандуристів п'ятнадцять публіка приймала бурхливими оплесками. Ген. Г. Маршал у своєму слові подякував всім на-

ціональним групам за їх гарні та успішні виступи. Крім короткої промови ген. Г. Маршала, цього вечора виступали з промовами: Б. де Рузе, генеральний секретар Ліги товаришів Червоного Хреста; д-р Релф Ж. Бонче та діючий асистент генерального секретаря у департаменті опіки і інформації для мандатних територій при організації ОД (наслідник забитого графа Бернардотте в ролі медіатора у Палестині).

Успішний виступ Капелі Бандуристів перед таким великим форумом приніс черговий раз славу нашій культурі і нашій Батьківщині.

НЬО ЙОРК, Н. Й.

Добрий почин

Коли закінчується робочий тиждень, то кожному із нас приходить до роздуму про те, де б можна було найкраще провести свої вільні години, де б можна було відпочити фізично і душевно.

Завжди хочеться такий відпочинок провести в гурті своїх близьких знайомих, поділитися думками, поспілкуватися, а також радість чи деякі нестатки розділити із своїми друзями.

Особливо це відноситься до тих із нас, які не так давно прибули із Європи і незнання мови і звичаїв країни не дають можливості провести свої вільні години так, як це кожен із нас хоче.

І ось в цьому питанні на допомогу пішла ньюйорська філія ДОБРУС (голова філії ч. В. Новицький).

На Управі Філії було вирішено організувати масові прогулянки українців в парк. Перша така прогулянка (пробна) відбулася в неділю 2 липня в Преспект-Парк (Бруклін). Всі були надзвичайно задоволені відпочинком і вирішили, започаткувати справу ДОБРУС у сквирі. В неділю 9 липня відбулася уже друга організована прогулянка в цьому ж самому місці. На цей раз в прогулянку прийняли участь кілька десятків українців з своїми родинами.

Було весело поговорити з земляками, на свіжому повітрі поспілкуватися, поділитися новинками, пожартувати.

Особливо було приємно для дітей, які, далеко від шуму машин, на зеленій траві змогли бавитися так, як їм підказувала дитяча енергія.

Всі ці приємності не заглядали до кишені, які ще так порожні в „новачків“.

Розділилися за парку всі в чудовому настрої і всі вдячні управі ньюйорської філії ДОБРУС за започатковану справу.

І особливо вдячні панам М. Степаненку, В. Новицькому і Ів. Гаращук, які проявили багато ініціативи і старань в організації таких прогулянок.

П. Полікарпенко

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАїнського НАРОДНОГО СОЮЗУ

УВАГА! УКРАїнці ФІЛАДЕЛФІЇ І ОКОЛИЦЬ! Отримайте повідомлення, що ДНІ 1. ЛИПНЯ, 1950 Р. Відкрили ми ПРИ 821 Н. МАРШАЛ ВУЛ. (між Перріш і Браун вул.)

СПОЖИВЧУ КРАМНИЦЮ

У нас Ви можете набути кожного дня всякого роду харчові продукти, м'яси, вироби, свіже молоко, масло, сметану, яєця, свіжу горюдину та інші артикули домашнього вжитку. Добрі товари, низькі ціни й солідна обслу́га з нашим клієнтом. Ми віримо, що всі громадяни України підтримають чергову остою українських купців. Відвідайте нашу крамницю, а залишитеся — нашими постійними покупцями.

З належною пошаною — П. І. В. ТКАЧ та Ю. АННЮК

Вісті з Н.Т.Ш.

Дня 1. липня 1950. проф. математики в Сетон Гол університеті, д-р. Осип Андрушків висловив доповідь на тему „Епохальне відкриття Пітагора“. Він спинився на історії математики, в якій виділив два окремі світли періоди, а саме: грецький та новочасний, що закінчував в XVII, ст. Потім намагався дати відповідь на питання, чому грецька математика передчасно занепадала, та чому після великої прірви в цій науці наступило її відродження. Коли дехто з істориків математики бачить причину того загамування в естетичних ідеалах греків, яким вони всецільно присвячувалися, то доповідач іде в своїх міркуваннях далі. Він аналізує значення Пітагорейської школи для математики, зокрема відкриття ірраціонального числа, що його довершив Пітагор, а греки відкинули, боючись безсмертності. Однак це відкриття Пітагора мало епохальне значення для розвитку математики в другий період, коли то зроблено докладну аналіз ірраціонального та тісно з ним зв'язаного поняття безсмертності, цього духового рушій математики.

Доповідь викликала живу дискусію, в якій д-р. Січинський вказував на ментальність середньовічної людини, яка боялася зустріти в дослідженні надзвичайних понять. Проти такого світопогляду виступили нові часи, для яких безсмертність не аксіома. Останні часи видвинули теорію релятивності, як критику безсмертності. Д-р. Чубатий розповів про свої студії історії науки, яка показала, що українці займалися в давніх часах математикою під впливом греків та мають в цій ділянці світлі постаті.

Д-р. Домбровський зазначив, що Пітагор хотів у своїм відкритті дати грецькій інтелігенції нове поняття релігії, яке могли тільки пітагорейці, втаємничені в глибини науки, зрозуміти та в своїм крузі поширити.

Після чого привітали заступників над майбутню працю Американського Відділу НТШ та торкнулися питання пліновості, відношення до української Громади в ділянці науки, та питання видавництва.

На закінчення д-р. Січинський подав підсумки успішної наукової праці, що тривала понад сім місяців у Відділі та дала такі висліди: 9 доповідей з ділянки історії, 5 доповідей з мовознавства, 1 доповідь з бібліографії. Живі дискусії учасників дали змогу обмінятися думками науковцям, що на новому ґрунті не завжди мають до того нагоду.

Д-р. Чубатий висловив подяку д-рові Січинському за міткий провід та працю в наукових засіданнях.

Іван Бараник — секретар, Марія Баран — скарбник, член Контрольної Комісії: Микола Білик, Гринь Салок. Проситися о передрук усі українські національні часописи на терені Америки й Канади.

БІЛОРУСЬКИЙ КОНЦЕРТ

Білоруське Американське Об'єднання повідомляє, що цієї суботи, дня 15 липня, відбується Концерт відомого з Європи Білоруського Театру-Естради під керівництвом композитора М. Куліковича. В програму концерту входять: музика, танці, пісні, акробатика. Концерт відбудеться в салі під ч. 334, 14 вулиця, Іст, Нью Йорк. Початок година 8 вечером.

УКРАїнські ВОЯКИ В НЬО ЙОРКУ.

Ньюйорський Відділ ОБВУА пригадує всім воякам, що сходились відбуваються кожної суботи, година 7.30 вечері в приміщенні Товариства: 101 Евєня А.

ПІДІЙТИ У ЛЕГКІЙ СПОСІБ... КУПИТИ СВОЇ ВОЯКИ ЧЕРЕ „ПЕВРОЛ СЕВІНГ“!

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 12. липня 1950 року помер в 63. році життя СТЕФАН СТОЙКО, довголітній член і бувший урядник Бр. св. Івана Христителя, від 76 УНСоюзу в Ньюарку, Н. Дж. Похоронився в селі Демаркет, пов. Теропіль, Західна Україна. Був гарної вдачі та жортував на народні і церковні цілі. До УНСоюзу вступив дня 16 червня 1913 року. Похорон відбудеться в суботу, 15. липня 1950, в год. 9. рано з похоронного заведення М. Литвиня до укр. кат. церкви св. Івана Христителя. Проситися членів бр. св. Івана Христителя до численної участі. В. Н. П. В. Салабу, секр.

ГРАМАТИКА УКРАїнської МОВИ

— зладив — ОЛЕКСАНДЕР ПАНЕНКО Це підручник для середніх шкіл і для самоосвіти. — Ціна \$2.00 — Замовляйте у: „СВОБОДА“ P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

Longacre 5-6670

STYLE-PLUS QUALITY FURS

Michael Turansky

MANUFACTURING FURRIER

Repairing — Remodeling — Storage

115 WEST 30th STREET

NEW YORK 1, N. Y.

ШИФКАРТИ ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ.

ГРОШІ посилаємо до всіх країв і виплачуємо на останній пошті. АФІДЕВІТИ, петиції та інші потрібні документи на спровадження кривих і знайомих до Америки зі скитальцями та інших країв.

ПРОДАЄМО домів та всякого роду бізнесу. У всіх справах звертайтеся до звісного НОТАРІАЛЬНОГО БЮРО.

S. KOWBASNUK

277 EAST 10th ST., (Near Ave. A.) NEW YORK 3, N. Y.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Дмитрія, від 288, відбуваються в неділю, 16-го липня, в год. 3-30 попол в галі парфіяльній, 235 Карбон вулиця. Уряд просить членів явитися на збори, бо є важні справи до поладження. Рішож буде видатися дивіденди. — М. Брус, предс.; Д. Мушастий, кас.; А. Данилюк, секр.

САВТНОРТ, КОНН. — Тов. ім. Т. Шевченка, від 84, подас до відома всім членам і членам, що піврічні збори відбуваються в неділю, 16. липня 1950, в год. 4-й попол. Є багато справ до поладження, тому заряд просить всіх членів прийти на час. Збори відбуваються в галі У. Н. Дому під ч. 279 Кінгс Гайвей, Вест Савтпорт, Конн. — Уряд.

ГЕНТРАМЕ, МІШ. — Тов. Згода, від 20, повідомляє, що місячні збори відбуваються в неділю, 16. липня, в год. 2-й пополуїди, в Укр. Хаті. — І. Крушак, секр.

ВЕНТИНІЛІ, ПА. — Відділ 109 закликає усіх членів, щоб прибули на збори, які відбуваються в неділю, 16. липня, в години 2. попол. Буде вибір одного контролера, та є інші справи до поладження. — Гр. Іваніш, предс.; М. Шипилік, секр.

Вступайте в члени У. Н. Союзу

БІЗНЕСОВІ НАГОДИ РЕАЛЬНОСТІ

ФАРМА на продаж, 173 акри, 15 штук худоби, 2 коні, кури, дим 7 кімнат, стайня 40x70, трактор і всяка машинерія, електрика, досить води, 3 акри блубері. Причина продажі слабе здоров'я. Ціна \$9,000. Голоситися до властителя. Mr. F. BELOUS Route 1, Prattsburg, N. Y.

НА ПРОДАЖ

BAR & GRILL

на Bronx.

Тижневий оборот 800-990

дол. Lease на 7 років.

Чинш 150 дол.

Готівки треба 10,000 дол.

BAR & GRILL

в Maspeth, L. I.

околиця українська і польська.

Оборот тижневий 700-750

дол.

Lease на 6 років Чинш

\$75.

Ціна 8,000 дол.

Кличте AT 9-6650

В. ПАСТУХ

УКРАїнські

ФОНОГРАФІЧНІ

РЕКОРДИ

Заходіть або пишіть по українські і другі рекорди. Висілаємо рекорди по цілому світі. Пишіть по каталог.

FOREIGN RECORD EXCHANGE

2219 W. Chicago Avenue

Dept. „U“

CHICAGO 22, ILL. U.S.A.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК

слати на таку адресу:

UKRAINIAN CONGRESS COM-

MITTEE OF AMERICA

P.O. Box 721 Church St. Annex

New York 8, N. Y.

НАПРАВА ПЕЧЕЯ

ВСІ ЧАСТИ до НАПРАВИ ПЕЧЕЯ

аутогенні, газові, на-

фтові, опрієвчі паром і гарячою

водою, як також усіх нові печі мо-

жете дістати в

STOVE MFRS CORP.,

182-186 Mulberry St., Newark 1, N. J.

Професійні оголошення

Dr. S. CHERNOFF

223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.

Tel. GRamercy 7-7697

Острі я довгочасні недуги чоловіків

і жінок. Шпирі. X-Ray. Роздуться

жиз лікуємо без операції. Переводимо

аналіз крові для супружних

дозволи. — офісові години: Шо-

ди від 10 рано до 6:45 вечір. В су-

боту від 10 рано до 1. попол.

В неділю замкнено.

Fluoroscapy, X-Ray Electrocardiograph,

Diathermia, and analysis

Переводимо аналіз крові для су-

пружних дозволи. — офісові годи-

ни: денно від 12-3 і 6-8 вечір.

В неділю від 11. рано до 1. попол.

Dr. R. TYLBOR

59 East 3rd Street, New York City

Near Second Ave. Tel.: GR 5-3993

WOODSIDE MEMORIAL

‘Home for Funerals’

WALTER RAJCA, Dir.

Newark's only Ukrainian

funeral director

Convenient transportation

Buses 13 (Irv. Center), 18

Beautiful & Dignified Home

617 BROADWAY

(At Elwood Theatre)

NEWARK 4, N. J.

Humboldt 3-4817

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

Our Services Are Available Anywhere

In New Jersey

801 SPRINGFIELD AVENUE

NEWARK, N. J.

ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО

УКРАїнський ПОГРЕБНИК

заряджує погребнями по \$150

ціні так низькій як

ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY

Dignified funerals as low as \$150

Telephone: GRamercy 7-7661

3. БЕРЕЗОВСКИ

УКРАїнський ПОГРЕБНИК

УПРАВІТЕЛЬ

BERRY FUNERAL HOME, Inc.

525 East 6th Street,

New York 9, N. Y.

Phone ALgonquin 4-5748

Дні нові в модернізованій

стилю каліні.

Першорядна обслу́га в усіх по-

хоронних без різниці масткового

стану.

ІВАН БРОЩАК, нотар.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАїнський ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами

в BRONX, BROOKLYN, NEW

YORK І ОКОЛИЦЬ

129 EAST 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel. ORchard 4-2568

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую рідині і знайомих з табору штат Ландсгут. Пишіть листи на подану адресу і подасте свої адреси.

Mr. A. ANDROSOW

208 Henry Clay Rd.

Ashland, Va.

Anna Ryman з дому Воляняк з села Солець, пов. Дрогобиць пошукує тітчиного брата Юрка Сербя з села Гоча, пов. Лиско Зах. Україна зараз перебуває в Канаді. Хто знає його або він сам прошу писати на адресу: Anna Ryman 149 West Main Street, Amsterdam, N. Y. USA.

НОВЕ ПІДПРИЄМСТВО

До відома Українців міста Філадельфії.

ЧИСТО, ДЕШЕВО, СКОРО

Можете вижити кимемо однієї ріжної якості, виправувати, напирати (скоротити, продовжити), випрати білія і т.д.

в нововідкритій

УКРАїнській ПРАЛНІ

Е. ЛУКАВСЬКОЇ

при 986 N. 7th Street між Poplar & Girard Ave.

ПОТРИВНО

ДЯКОУЧИТЕЛЯ

Має бути диригент хору, приготувати вистави і концерти, вести рідну школу. Просимо подати кваліфікації за першим листом.

Платня за умовленням

St. Michael's Ukrainian

Orthodox Church

74 Harris Avenue,

Woonsocket, R. I.

НА

УРОДИНИ

ІМЯНИН

ВІНЧАННЯ

і всякі інші нагоди та

НЕСПОДІВАНКИ

тільки

ЦЕ НАЙКРАЩИЙ

і найцінніший дарунок

Книга мас: 1000 сторін

друку, 600 ілюстрацій, доб-

рий папір, прекрасна обкла-

динка зі золотими витиска-

ми.

Ціна \$12.00

Продають всі українські

книгарні і висілає

I. TYKTOR, Publisher

P. O. Box 3597 Sta. B.

Winnipeg, Man., Canada.

